

21 december 2012

Nieuwsbrief 81
EXTRA

**Extra
artikelen en
extra foto's**

Max Euwe Centrum

In **Nieuwsbrief 81** veel aandacht voor het 50^e schaakfestival in Groningen en de nieuwe drager van de Euwering, Cor van Wijgerden. In deze **Nieuwsbrief 81 Extra** staat nog extra materiaal

COR VAN WIJGERDEN ONTVANGT DE EUWERING

Op woensdag 19 december heeft Cor van Wijgerden uit handen van Genna Sosonko de Euwe-ring ontvangen. Een uitstekende keuze van Sosonko, want de verdiensten van Van Wijgerden voor het Nederlandse (jeugd-)schaak zijn enorm groot. Naast de genoemde activiteiten in Nieuwsbrief 81 kunnen nog toegevoegd worden dat Van Wijgerden jarenlang explicateur was bij vele toernooien en ook meegewerkt heeft aan de TV-cursussen *Gooi de looper uit* (1994) en *Schaken met Jan Timman* (1997).

Niet voor niets eindigde Cor in de Schaakcanon van het MEC (2010) als 6^e. Voor de volledigheid hier nogmaals de top-10 van de internetstemming:

1	Euwe	865
2	Timman	651
3	Donner	388
4	Böhm	180
5	Van Wijgerden	172
6	Bouwmeester	161
7	Giri	86
8	Ree	80
9	Kuijpers	71
10	Withuis	64

MEER REACTIES OP DE UITREIKING VAN DE EUWERING

In de Nieuwsbrief stonden reeds de nodige reacties op de uitverkiezing van Cor. Meer reacties staan hieronder.

IGM Karel van der Weide

Direct, maar met humor, zo zou ik Cor van Wijgerden typeren. Als klein jongetje maakte ik hem mee op de trainingskampen in Sint-Michielsgestel. Tegen de debutant die schaaktechnisch geen goede indruk achterliet of zich anderszins misdroeg zei Cor: 'Je hebt nu twee trainingskampen gehad, je eerste en je laatste.'

Vijftien jaar later gaf ik zelf les aan jeugd talenten. Dankzij Cor, die een kleine groep docenten naar een hoger plan trachtte te brengen middels een applicatiecursus. Bij aankomst stond Cor te glunderen voor zijn huis: 'Karel, als je hard werkt kun jij dit later ook betalen.'

Heel even had ik de illusie op te schuiven in de trainershiërarchie. Voor het examen schaakinstructeur C werd ik gevraagd als tweede examinerator. Cor, uiteraard eerste examinerator, legde mij de rolverdeling uit: 'Karel, je doet alleen je mond open als ik je vraag hoe het staat.'

Cor, gefeliciteerd met de Euwe-ring en blijf vooral wie je bent.

IGM Dennis de Vreugt

Ik heb Cor in het verleden meegemaakt tijdens groepstrainingen van het MEC. Met scherpzinnige opmerkingen, een flinke dosis humor en interessante stellingen wist hij de groep altijd voor zich te winnen. Tot op het hoogste niveau inspireert hij vele schakers.

Zijn stappenmethode is een meesterwerk! Ik ben er zelf groot mee geworden. Het sluit aan bij je niveau en spelenderwijs word je met sprongen sterker.

Dennis de Vreugt en Luciën van Beek kijken - tijdens een training van de Max Euwe Academie - samen met Cor van Wijgerden naar een stelling op de computer.

WIM Anne-Marie Benschop

Toen ik jeugdspeelster was en ook nog enkele jaren daarna was Cor trainer en bondscoach. Talloze keren heb ik individueel en in groepen training van hem gehad. Cor is een echte 'leermeester'. Iedereen die wel eens training van hem gehad heeft, kan dat beamen. Hij is altijd goed voorbereid en als hij iets uitlegt dan legt hij ook iets uit. Dat klinkt enigszins streng, maar we hebben ook vreselijk veel gelachen.

Met Cor was het nooit saai. Hij was buitengewoon lenig en sportief, dus tijdens trainingskampen werd er ook altijd gesport. Leuk was dat, dan kon iedereen zich lekker uitleven, en dat gold niet in het minst voor Cor zelf, volgens mij!

Anne-Marie Benschop tijdens een workshop in het MEC in 2012.

Met Cor als begeleider heb ik heel wat reizen gemaakt naar EK's, WK's en Olympiades. Soms bezochten we verre en bijzondere landen, zoals Colombia en Australië (beide WK's tot 20 jaar). Reizen die bijzondere verhalen opleverden.

Zo was het spannend om naar Colombia te gaan vanwege de drugs en het geweld. In Tunja, een stad 100 km van de hoofdstad Bogota, stonden er voor onze veiligheid militairen opgesteld langs de route van het hotel naar de speelzaal. Tijdens het toernooi werd er een aanslag op de president gepleegd en terwijl dat nieuws het thuisfront bereikte, wisten wij aanvankelijk van niets en waren we alleen met schaken bezig. Overigens bleef het bij dat incident, konden we het thuisfront geruststellen en hebben we op de uitstapjes –met militaire escorte- gezien dat Colombia een prachtig land is. En zo zijn er vele verhalen....

Als trainer en coach heeft Cor voor mij en voor vele anderen een belangrijke rol gespeeld. Ik vind het heel toepasselijk dat hij de volgende drager van de Euwe-ring is!

Jeroen van den Berg, toernooidirecteur van het Tata-toernooi

Toen ik hoorde dat Cor van Wijgerden de nieuwe drager van de Euwe-ring was geworden, was mijn eerste reactie: wat een uitstekende keuze. De trainer die vele jeugdschakers zo sterk maakte dat ze eerst IM en later GM zouden worden, had ik eerlijk gezegd al eerder als drager van de ring

verwacht. Nu is het alsnog zover. Het is ondoenlijk om hier een opsomming van zijn verdiensten te maken, daarvoor is er eenvoudig niet genoeg ruimte. Laat ik hiermee volstaan: ik heb zelf ooit training van Cor mogen krijgen, dat was aan het begin van de jaren tachtig. Mooie lichting talenten om mij heen: Jeroen en Marcel Piket, Manuel Bosboom, Cor's oogappel Jan de Wit (reeds lang gestopt), Friso Nijboer en Piet Peelen (om er een paar te noemen). Stuk voor stuk veel getalenteerder dan ik toen was. Voor mij was het al een eer om samen met deze kanonnen te mogen trainen tijdens een lang weekend Papendal.

Daar leerde ik ook een andere kracht van Cor kennen. Toen tijdens een potje zaalvoetbal (vast onderdeel van het trainingsweekend) de bal ergens hoog in de tribune verdween, bleek deze lastig bereikbaar. De groep jeugdschakers keek elkaar wat machteloos en wanhopig aan en wist niet hoe dit probleem opgelost moest worden. Naar de conciërge? Via een ons onbekende trap naar boven? Eentje met de rug tegen de muur en dan de ander via zijn schouders naar de tribune? Alom vertwijfeling en geen enkele besluitvaardigheid.

Dat werd Cor duidelijk te veel. Hij aarzelde niet en nam een enorme aanloop. Na een reuze sprint sprong hij tegen de muur en maakte hij tegen de verticale wand nog enkele ferme passen om tenslotte met een elegant hupje de hoog gelegen tribune te bereiken. De jonge schaaktalenten waren verbijsterd, het ontzag voor hun trainer werd er alleen maar groter door.

Cor van Wijgerden kan ook tegen muren oplopen.

IM Thomas Willemze

“Vriendjes erbij halen” is zonder twijfel het belangrijkste wat ik van Cor heb geleerd. In de eerste paar trainingen wist hij een belangrijke trend in mijn partijen naar voren te halen: dame en paard op avontuur en linksonder een kluitje stukken dat geduldig op hun beurt stond te wachten. Ik kwam er toen achter dat de aanval veel soepeler kan lopen als je al je stukken mee laat doen. Ook op een totaal ander vlak heb ik het nodige van Cor kunnen leren. Onder het motto *“Als het op het schaakbord niets wordt, heb je in ieder geval je vocabulaire iets uitgebreid”* slaagde hij er regelmatig in om tijdens de training woorden te introduceren waar ik nooit eerder van gehoord had.

WIM Linda Jap-Tjoen-San

Het eerste wat bij mij opkwam: stappenmethode, toreneindspelen en didactisch vaardig. Als trainer is hij recht door zee en kan hij je met een scherpe opmerking weer terug bij de les brengen.

IM Marc Erwich

Het zal een jaar of vijftien geleden zijn. Ik was nog een klein ventje en hoorde op mijn schaakclub Op Eigen Wieken geruchten over een selecte trainingsgroep waar ik mogelijk tot toegelaten zou worden. Lost Boys. Gesponsord. En als trainer Cor van Wijgerden.

Hoewel ik op dat moment geen benul had wie hij was en wat het precies inhield, wilde ik er maar wat graag erbij. Een sponsor! Een privétrainer (bijna dan)! En dan ook nog eens samen met twee vrienden en mijn broer! Het kon niet op.

“Lost Boys” Frank (links) en Marc Erwich (rechts)

Successen

Zeker niet nadat al snel duidelijk werd dat we met Cor een geweldige trainer hadden. Als (mede)grondlegger van de Stappenmethode bulkte hij namelijk van het oefenmateriaal. Wij fungeerden maar al te graag als proefkonijnen en dat miste zijn uitwerking niet: met zevenmijlslaarzen steeg ons niveau.

Mede door de vele en afwisselende trainingen boekten we (inter-)nationaal steeds meer successen. Mijn hoogtepunt bereikte ik in 2000 met het behalen van de Europese titel tot en met veertien jaar. Veelal door tactische grapjes wist ik mijn partijen te winnen; een prettige bijkomstigheid van het oplossen van ontelbare opgaven.

Betrokken en humoristisch

Cor heeft als trainer echter veel meer talenten onder zijn hoede gehad. De lijst is schier eindeloos en vele gewonnen bekertjes zullen aan hem te danken zijn. Van groter belang is naar mijn idee dat hij met de Stappenmethode een prachtige leerweg heeft ontwikkeld, waardoor wereldwijd velen schaken hebben geleerd. De Stappenmethode is tegenwoordig volledig geïstitutionaliseerd in de schaakwereld: een prachtige prestatie.

Persoonlijk heb ik Cor in al die jaren leren kennen als een betrokken trainer met een goed gevoel voor humor. Ik kan de toekenning van deze bijzondere toekenning aan Cor dan ook volledig onderschrijven. Een hele eer, en het komt hem volledig toe. Gefeliciteerd!

IM Li Riemersma

Ik heb Cor rond mijn 16^e leren kennen toen hij naar BSG kwam om het eerste bord van ons hoofdklassenteam te verdedigen en de jeugdspelers van de club te trainen. Dat was halverwege de jaren '80 toen ik zelf juist naar Nederland was teruggekeerd en weer met schaken was begonnen. Eigenlijk kende ik de naam Van Wijgerden nauwelijks, maar plotseling was hij zowel mijn clubtrainer, teamgenoot als KNSB-trainer. Ik heb dat nooit te veel gevonden. Wat mij betreft wist hij altijd een prettige balans te vinden tussen serieusheid en ontspanning, tussen striktheid en jovialiteit, tussen principes en realisme.

De selectie van jeugdspelers voor training door Van Wijgerden markeerde vaak een speciaal moment in hun schaakcarrière: zij moesten voor het eerst tijd aan het eindspel besteden. Ik heb anderen daar wel eens over horen klagen en misschien heb ik dat zelf ook wel gedaan. Naderhand ben ik er wel anders over gaan denken. Alle tijd die ik indertijd in openingen heb gestoken, is in rook opgegaan terwijl de eindspellessen hun waarde hebben behouden. Helaas heb ik er uit mezelf niet meer aangedaan, maar ik ben in ieder geval blij dat Cor niet alleen mijn schaakniveau heeft verbeterd maar ook mijn perspectief heeft verbreed.

Het eerste team van BSG (Bussum) in mei 1985. (vlnr) Cor van Wijgerden, Kees Verhaar (teamcaptain), Harry Sibbing, Marc Spierings, Ton van der Heijden, Henk van der Poel, Eddy Sibbing, Nick van der Lijn, Li Riemersma en Robert Timmer. (Marcel Peek ontbreekt op de foto)

IM Robert Ris

Cor speelde eens een snelschaakpartij tegen een beduidend mindere speler die tegen hem begon te klagen dat hij steeds zulke goede zetten deed. Venijnig merkte zijn tegenstander op: "Jij speelt ook alleen maar om te winnen!". Waarop Cor antwoordde: "Speel jij soms om te verliezen?". Een dergelijke reactie heb ik nooit meer gehoord!

Dit is één van de vele anekdotes die mij zijn bijgebleven en enorm veel kleur gaven aan zijn manier van lesgeven. Humor is altijd een meedogenloos wapen geweest van Cor en dat zorgde er voor dat er bij hem elke training wel wat gebeurde. Inhoudelijk heb ik er gelukkig ook nog wat van opgestoken en merk ik dat ik in mijn eigen trainingen ook veel gebruik maak van zijn terminologie (mijn favoriet: "*vriendjes er bij halen!*"). De enorme hoeveelheid eindspelen die ik met hem heb geoefend, heeft er zeker aan bijgedragen dat ik de schoonheid van het schaakspel meer ben gaan waarderen. En met mij ongetwijfeld velen anderen.

De Euwe-ring is een mooie bekroning op de hoeveelheid energie die Cor in het schaken heeft gestopt. Het is je van harte gegund! Cor, bedankt voor de vele gezellige en leerzame trainingen!

SCHAAKFESTIVAL GRONINGEN

Johan Zwanenpol heeft een aantal foto's voor onze Nieuwsbrief ter beschikking gesteld. Hieronder de foto's die niet in Nieuwsbrief 81 zijn geplaatst.

De opening van het 7^e Gasunietoernooi in 1982. Commissaris van de Koningin van Groningen, Henk Vonhoff doet de eerste zet op het bord van de Belg Dirk Michiel en de Nederlander Hans Kuijf.

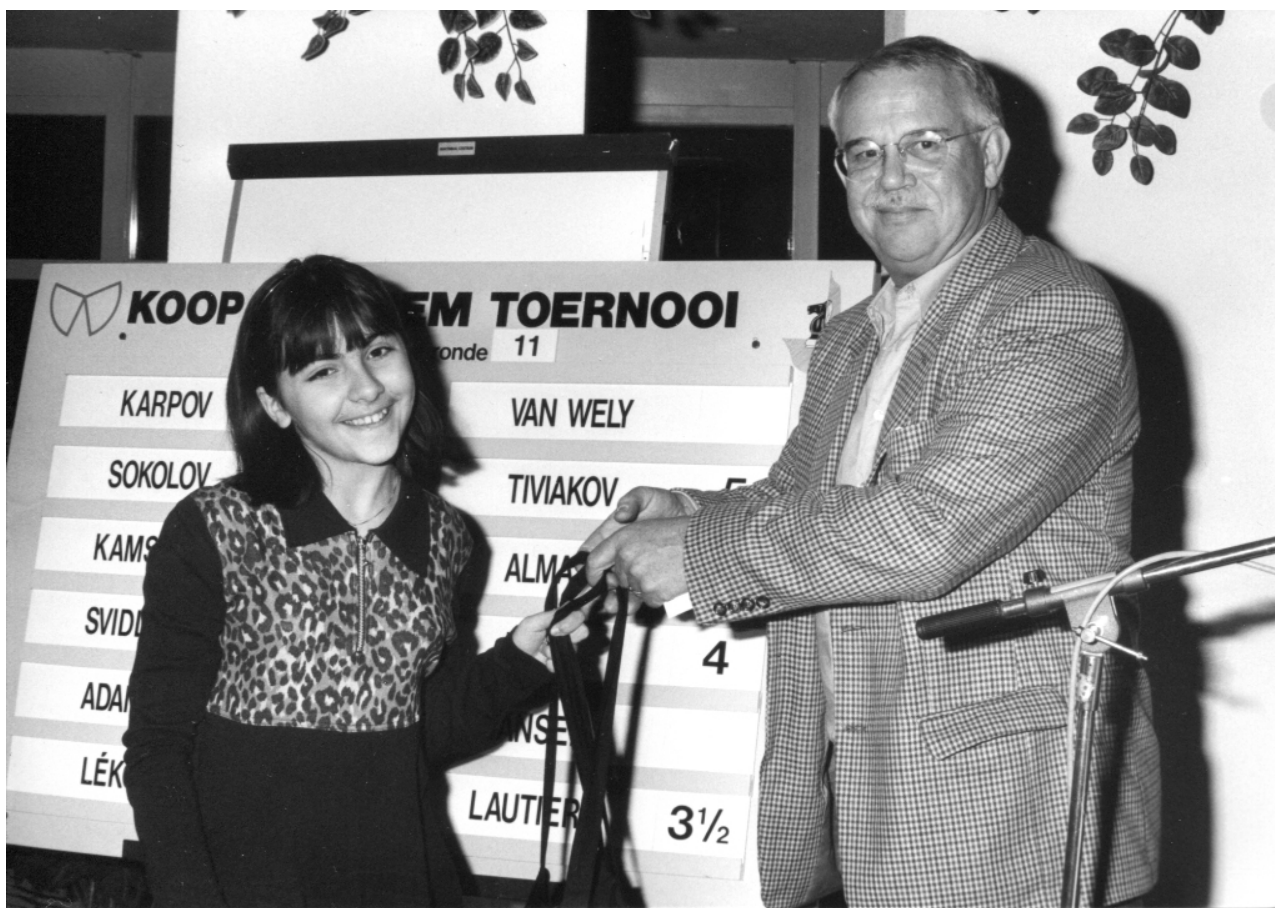
Verder op de foto (vlnr): toernooicomitévoorzitter Wilterdink, de heer Niemeijer, Bart Westra (assistent-wedstrijdleider), Gasunie-directeuren Ronteltrap en Kardaun, Ineke Bakker (secretaris-generaal van de FIDE), hoofdscheidsrechter Geurt Gijssen en toernooidirecteur Johan Zwanenpol.

In 1993 werd in Groningen een PCA-qualifier verspeeld.

In 1994 speelden Gata Kamski en Anatoli Karpov in Groningen tegen elkaar. Een half jaar later zouden ze weer tegen elkaar spelen, ditmaal om het Fide-wereldkampioenschap.

Ook na de Europese en Jeugdwereldkampioenschappen kwam de jeugd veelvuldig naar Groningen. Tijdens het Koop Tjuchemtoernooi van 1995 was de 15-jarige Georgische Ana Madnadze aanwezig. In 2012 zal zij wederom van de partij zijn.

In het MEC-archief vonden deze foto uit 1975.

(vlnr) Péter Székely uit Hongarije (zilver), John Nunn uit Engeland (goud) en Paul van der Sterren uit Nederland (brons).

INTERVIEW VAN WIJGERDEN

“VROUWENSCHAAK BLIJFT EEN ONDERGESCHOVEN KINDJE”

‘Vrouwen kunnen niet schaken’, schreef de inmiddels overleden schaker / auteur Jan Hein Donner ooit in een schaakrubriek en hij heeft het geweten, want het leverde hem een vloedgolf aan verontwaardigde reacties op. Een discussie over dit soort stellingen lijkt trouwens tamelijk zinloos. Dat vindt ook oud-bondscoach Cor van Wijgerden (hij nam per 1 januari 1992 ontslag bij de Koninklijke Nederlandse Schaakbond), die in Wijk aan Zee optreedt als commentator. Ook hij kent, natuurlijk, de mening van Donner, maar wijst ze af. “Donner, een zachttaardig man overigens, wist niets van vrouwenschaak af, heeft dat nooit geweten, dus hij kon ook niet oordelen. Bovendien, Donner zei wel eens meer dingen die hij De volgende dag weer herriep. Veel waarde hecht ik er dus niet aan.”

Van Wijgerden weet wel waarover hij praat. Hij is deskundig, zeker op het gebied van schakende vrouwen. In de twaalf jaar dat hij bondscoach was behoorden de training van de jeugd (jongens en meisjes), de vrouwen en de subtop tot zijn taken. En als hij niet in conflict was gekomen met het bondsbestuur, juist over het onderwerp vrouwenschaak, dan had hij nog op zijn post gezeten. De Rotterdammer is opgestapt omdat er, sinds de bestuursfunctie vrouwenschaak tweeënhalf jaar geleden werd opgeheven, zowel organisatorisch als beleidsmatig niets werd gedaan aan het begeleiden van vrouwen en meisjes. “Terwijl er bij de meisjes, zeker onder 16 jaar, beslist veel talent zit. Als bondscoach heb ik er bij bepaalde bondsbestuurders op aangedrongen dat er iemand aangesteld moest worden om die zaken te gaan regelen en begeleiden. Dat werd beloofd, maar volgens gebeurde er niets. Dat stak me diep. Het is de reden geweest dat ik ontslag heb genomen.”

Van Wijgerden heeft veel kostbare tijd en energie gebruikt om het schaken in Nederland op een hoger peil te brengen. Zo ontwikkelde hij samen met kompaan Rob Brunia een speciale Trainingsmethode om schakers naar de subtop te tillen. “Ik durf te stellen, dat ik iedere geïnteresseerde schaker, gezegend met een beetje talent, op een rating van 2200 tot 2300 kan brengen, mits de motivatie aanwezig is. Daarna moeten ze het zelf doen”.

Blijft de vraag, waarom vrouwen ten opzichte van mannen duidelijk achterblijven als het op prestaties aankomt. Niet alleen in Nederland, maar overal in de wereld. Van Wijgerden: “Moeilijk om daar een eenduidig antwoord op te geven. Feit is, dat het niveau van de Nederlandse vrouwen niets voorstelt. Alleen op de Olympiade willen we nog wel eens wat presteren, maar verder houdt het op. Sommige insiders roepen dat het een fysieke kwestie is, maar dat betwijfel ik. Judit Polgar, met haar vijftien jaar, won afgelopen maand het kampioenschap van Hongarije, waaraan toch de sterkste grootmeesters deelnamen. Ze heeft nu drie grootmeesterresultaten en een ELO-rating van 2550, dat zegt toch wel iets”. Waarna hij er, als ex-onderwijzer, zuchtend aan toevoegt dat de Polgar-zusjes nooit naar school hoefden. De onderwijstaak nam vader Polgar voor zijn rekening. En dat scheelde een hoop tijd. De Polgars zijn echter uitzonderingen.

De oud-bondscoach kent andere redenen. “Er zijn relatief gezien weinig schakende vrouwen, bovendien is de toekomst niet rooskleurig, want voor vrouwen valt er later met schaken geen droog brood te verdienen”. Daar komt nog bij dat vrouwen, volgens Van Wijgerden, minder eenzijdig gericht zijn dan mannen. “Ik heb dat vaak genoeg meegemaakt, dat we in het buitenland waren. Jongens, zoals Jeroen Piket en Loek van Wely kunnen de hele dag met schaken bezig zijn. Dat zie je bij meiden toch minder. Het heeft iets met motivatie te maken.”

(Hein Flach in Beverwijkse Courant van 18 januari 1992.)